

ŠLEHŮV PRVNÍ BĚH DO ŠUPLÍKU

Minulý týden jsem potkal na výběhu svoji bývalou třídní učitelku. Rázovala si to lesem v kratasech a tričku s nápisem ZVLÁŠTNÍ ŠKOLA PRAHA 3 a s obrázkem týpka v rádiovce. Trekové hole jí kmitaly v rukách jako jehlice ovčí babičky. Vůbec jsem nevěděl, že je ještě naživu. Vždyť i mně je už skoro šedesát. Už když jsem byl malým Šlehou, zdála se mi postarší. Jak je to dávno, co jsem ji viděl naposledy? Hodně. A poznali jsme se!

„Ahoj Šleho,“ povídá a prý: „Jak se ti daří?“ A také se ptá, jestli ještě pořád běhám.

Říkám, že se mám dobře a běhám pořád.

„Bodejt' ne, vždyť si proběhal celou základní školu“.

Já na to, že tohle už si nepamatuju.

„Ale já velice dobře“, odpověděla, „od první do poslední třídy, tuším že do sedmé, jsi byl přece pořád na útěku. Kluci ti nedali pokoj ani na chvíličku. Co já jsem se kvůli tomu s vámi natrápila.“

Odpovídám, že mám paměť jenom na obličeje - ostatní ve své hlavě moc neudržím.

„Ale na mne si přece pamatuješ.“

„To jo, na vás ano, vy jste na mě byla vždycky moc hodná“.

„Děkuji ti, Šleho...a kde jsi tedy běžel naposledy?“

A protože měla dost času - v důchodu prý nemá nikam naspěch - začal jsem jí o svém posledním běhání vyprávět.

Když jsem skončil, řekla mi: „A tohle všechno zase zapomeneš?“

„No, skoro všechno“.

„Tak proč si to nenapišeš, abys sis o tom mohl později přečíst?“

„No, když já neumím moc psát. To by nemělo hlavu ani patu.“

Chvíličku se zamyslela a pak povídá: „A co kdyby sis to všechno zapsal, já bych ti to nakonec zkontrolovala a opravila, přepsala na počítači a vytiskla. Času mám dost. Číst umíš. Sice pomalu, ale dobře, to si zase pamatuji já. Budeš mít vzpomínky místo v hlavě v šuplíku.“

Teď jsem se zase zamyslel já. Docela dlouze.

A nakonec povídám: „Tak jo.“

A tady je můj první běh do šuplíku.

SELF-TRANSCENDENCE RUN 12 hodin STROMOVKA

Vůbec jsem nevěděl, do čeho lezu. Nikdy jsem takhle dlouho neběžel. Na ultra v horách už jsem sice byl, ale tam jsem občas v prudkém kopci popošel. Trvalo to někdy i déle než 12 hodin, ale byl to takový „Indián“. Tady se jaksi očekávalo, že poběžím furt. Dal jsem si tedy první příkázání - nepopojdeš. Nejdřív jsem ale popošel od tramvaje do Stromovky. Vyhodila mě tři stanice před ní. Asi brousili koleje, nebo co. Sice jsem chtěl před závodem ušetřit každý krok, ale nedalo se nic dělat. Chtělo se mi ještě docela spát, ale pod viaduktem mi na hlavu přistálo nějaké peříčko, které mě vylekaného celkem probralo. Těsně před peříčkem letělo totiž ještě něco docela mokrého. Vzal jsem to jako dobré znamení. Od holuba.

Ke stanu, kde jsme se sešli, začínali přicházet nějakí hubeňouři a hubeňourky. Všichni se vzájemně zdravili a smáli se na sebe. Moje máma vždycky říkala, že se slušností nejdál dojdeš - tak se taky usměji a povídám: „Jmenuji se Morová Šleha a říkají mi Morová Šleha.“ Všichni se usmáli ještě víc a horempádem zdravili i mě.

Měla pravdu.

Šli jsme se do stanu převléknout a potom odnést svoje speciální jídlo a pití na občerstvovačku. S tím jsem sice nepočítal, ale měl jsem v batůžku od minula nějaké zbytky, co se ještě nezkazily. Tak jsem si je taky položil na poslední

stoleček. Ostatní jsem už včera večer, když jsem si balil na závod, vyhodil před domem do popelnice.

(Pozn. Šlehy bývalé paní učitelky - dále jen PŠBPU č.1 - kromě oficiální občerstvovací stanice má každý závodník možnost a právo připravit si na určeném místě své občerstvení - konec pozn.č.1)

Vystartovali jsme přesně v 7:00. Na dlouhých závodech nenesím hodinky, ale říkali to rozhodčí, tak to musela být pravda.

Úplně nejvíc nejlepší bylo, že jsme měli každý svého osobního. Já dokonce dvě. Seděly tam, chudinky, úplně celý den - až do sedmi do večera. Střídaly se. Když jsem probíhal cílem každého kola, pokaždé mi nahlásily, kolik kol a kilometrů mám za sebou. Kolik jich mám před sebou, nehlásily. To přece nemohly vědět. Na začátku bylo ještě chladno. Běželo se mi úplně krásně. V prvním kole bylo na asfaltu občas nějaké smetí. Ve druhém už méně. Ve třetím ještě méně. Pak jsem si všiml, že po trati pobíhá jeden z pořadatelů a neúnavně mete. V příštím kole jsem ho chtěl povzbudit a poděkovat, tak jsem na něj s úsměvem zavolal: „Moje máma vždycky říkala, že na sajrajt se musí se smetákem!“ Ale asi mě neslyšel. Byl zametáním strašně zaujatý a nejspíš mu do uší šustil ten smeták. Já sice zametám rád, ale když jsem si představil, kolik mu ještě zbývá...protože, jak říkali pořadatelé, jedno kolečko měří bez pár metrů dva kilometry.

Každý si běžel svým tempem. Nejlepší bylo, když se náhodou stalo, že stejným. Hned toho využili a vzájemně si pomohli. Povídáním a tak. Mně se to stalo taky. Asi dvě hodiny nebo tak nějak jsem si povídal s Honzou.

Normálně toho moc nenapovídám, ale teď to šlo samo. Povídali jsme si snad o všem. O městě kde žije, o děvčatech, před občerstvovačkou o jídle a za občerstvovačkou o trávení - a tak dále. Taky o tom, jak se mě lidi pořád ptají - proč běhám? Za co běhám? Běhám za světový mír? Běhám za ženská práva? Podporuju bezdomovce, za zvířata?

(PŠBPU č. 2 - za zvířata drobátko běhá - v dětství byl skutečně pěkné zvíře :-)

...<http://www.ochranazvirat.cz/116/czech/rubrika/kilometry-pro-zvirata/>)

Povídal jsem mu i o tom, jak jsem přišel ke svému jménu.

Jak jeden houbař vyrazil brzy ráno šíleným tempem do lesa plného hub, sprintoval lesem, aby vyzobal nejlepší kousky z lesní bonboniéry - a nepřinesl vůbec nic. Ostatní z rodiny pěkně pomaloučku a polehoučku sbírali a sbírali, až měli košíky plné nádherných exemplářů. Když se všichni v poledne sešli, koukli se ti rozvážní nedočkavcovi na dno košíku a dědeček povídá: „Ty jsi ale Morová Šleha!“

(Od té doby se pokouším o věcech víc přemýšlet. V rámci svých možností. Nevěřil bych, na co všechno člověk nepřijde, když si udělá dost času na zamyšlení. Třeba dvanáct hodin.)

Asi kolem svačiny jsem zjistil, že se Honza začal nudit. Připadalo mi, že běží nějak moc lehce. Taky mi připadalo jako dobrý nápad mu navrhnout - aby trochu zrychlil. To zase připadalo jako dobrý nápad jemu. Za chvíli mi jeho paty zmizely z očí.

Teď jsem se zase trochu začal nudit já. Asfalt. Asfalt. Asfalt...drobátko teplo...a já tady kroužím jako křeček v drátěné kleci...měl jsem ji jako malý Šleha v pokojíčku...křeček se večer probral...nacpal si vaky semínky...a začal...rezavá osička vrzala...a kolečko pískalo...a běžel a běžel a utíkal a točil...a mně se chtělo spát...a usínal jsem s pískotem a vrzáním...a mně to taky nedá...a usínám za běhu...přesto běžím pořád dál...a běž.....

...a najednou odněkud něco vyskočilo a kouslo mě to do zadku.

A probudilo. Bylo to asi ve dvacátém kole nebo tak nějak. Máma mi vždycky říkala, že když se dostanu do problémů, abych utíkal. Jenže já už utíkám! A zrychlit nemůžu, protože mě něco kouše do zadku! Za běhu jsem se začal rozhlížet, jestli za stromem nebo v příkopu není nějaký kluk se vzduchovkou. Ale nikde nikdo. Vzpomínám si, že vždycky, když mě takhle něco kouslo, bylo to od vzduchovky. Kluci mne nemohli nikdy dohonit, tak jim připadlo jako dobrý nápad vyřešit to takhle.

Pak mne napadlo, že jsem asi dostal křeč. Párkrát jsem ji dostal na fotbale - ale takhle vysoko? Znovu jsem se zamyslel a řekl si, že bych měl začít s indiánským během. Ale pak jsem si vzpomněl, proč jsem se vlastně na dnešní závod

přihlásil. Chtěl jsem se přece dozvědět, kolik za dvanáct hodin uběhnu. Uběhnu!

A taky to přikázání...chodit můžu, až půjdu domů.

Když jsem za chvíli už nevím pokolikáté probíhal kolem cíle, vrazili mi pořadatelé do ruky oranžový praporek na tyčce. Prý aby diváci viděli, jak jsem na tom. Že prý ho musím nést celé kolo a pak ho vrátit.

(PŠBPU č.3 - v kole, při kterém závodník dovrší metu prvního maratonu - 42,2km - musí být viditelně označen oranžovým praporkem)

To mě docela bavilo, mával jsem a lidé okolo trati se smáli, někteří tleskali, někteří staří se smáli nejvíc a nevím proč křičeli: „Ať žije první máj!“ A někteří se ptali, proč mám praporek. Odpovídal jsem, že nevím, protože jsem to ještě nevěděl. Třeba mi to nebudete věřit, ale kolo s praporkem v ruce jsem uběhl určitě dvakrát tak rychle než všechny ostatní, jak mě to bavilo.

No jo, jenomže to nebylo všechno. Po vrácení praporku jsem si uvědomil, že běžím teprve asi čtyři hodiny. A i když na počty extra vloh nemám, došlo mi, že musím běžet hodin ještě osm. To dá rozum - vždyť dvanáct bez čtyř je osm, že jo. Musím si najít nějakou strategii (moje máma vždycky říkala: „Musíš si najít strategii.“), abych nějak těch osm hodin vydržel v běhu.

Tak jsem se začal na začátku každého kola těšit na občerstvovačku.

A že se bylo těšit na co! Za prvé se tam na nás zase všichni smáli. Za druhé nás povzbudili. Za třetí pořád doplňovali dobroty a pitíčko. Stoly byly pořád plné. V každém kole jsem si zobnul něčeho jiného, až mně někteří závodníci říkali, abych si dal pozor. Jeden říkal, abych prý neměl bláto na hřišti. Než jsem se ho stačil zeptat, co tím myslel, utekl mi. Některé dobroty jsem ještě v životě neochutnal. Například takové válečky - na krajích zelené, uprostřed plné rýže a úplně nejvíc uprostřed plné různých dobrot. Ty jsem si dal dvakrát! Akorát se špatně za běhu polykaly, takže jsem jich vždycky kousek vydrobil na trať.

(PŠBPU č.4 - sushi).

A pití? Nejdřív jsem pil jenom vodu a jak říkají ostatní - jonták, ale pak jsem dostal chuť i na ostatní kelímky. V asi v dvacátém pátém kole nebo tak nějak jsem „trefil bank,“ jak říká můj kamarád Karel. V několika kelímcích bylo pivo!

(PŠBPU č.5 - nealko pivo).

Najednou jsem už neměl chuť k pití na nic jiného. Po několika kolech jsem asi všechno pivo vypil - žádné už nebylo. Celé další kolo jsem se styděl. Naštěstí mi v dalším kole řekli, že jeli nějaké pivo koupit, protože je nás pivařů dost. Byl jsem rád, že jsem všechno nevychlemtal sám.

Navíc se u trati zrovinka objevil můj kamarád Štěpán. Když se mě zeptal, jestli něco nepotřebuji, odpověděl jsem - hádejte co? Doběhonesl mi plechovku piva na můj stoleček u občerstvovačky. To vám byla taková lahoda!

Jenže uběhl zase nějaký čas a nějaká kola - a moje „strategie“ se začala hroutit. Nejdřív mě něco šimralo pod kolenem. Asi nějaká havěť. Chtěl jsem se tam podrbat. Jenže když jsem se za běhu ohnul, začalo mě zase něco kousat zadku. Ale nejenom tam. I do stehů a do lýtek. Tak jsem to šimrání radši vydržel.

Potom mě něco začalo šimrat pod kšiltovkou (vždycky běhám s kšiltovkou, protože se strašně potím a když ji nemám, teče mi to do očí, pálí to a brečím).

A pak mě začalo něco šimrat pod lebkou. Někáká havěť dotěrná mi vlezla do mozku. A povídá: „Když už jsi tak daleko doběhl, zastav se a jdi domů.“

Dělal jsem, že neslyším. Jenže za chvíli to samé. Takhle jsem s ní bojoval několik kol. Nedala by pokoj, dokud bych nezastavil.

Musel jsem si tedy najít něco jiného na přemýšlení. A tím se stali kamarádi a kamarádky spoluběžci. Napadlo mě, že většina z nich vypadá trošku jinak než obvykle.

Třeba Evžen. Má dneska nějakou divnou pravou ruku. Ještě nikdy jsem si jí vlastně nevšiml. Vždycky mu totiž na ní sedí Sára.

(PŠBPU č.6 - plyšová vrána, maskot všech pravověrných pobíhačů)

Dost se divím, že ho dneska pustila na závod samotného. Chtěl jsem se ho zeptat,

jestli se třeba nepohádali nebo tak něco, aby řeč nestála, jenomže pokaždé běžel úplně jinou rychlostí - když já pomalu, on rychle a když obráceně, tak obráceně. Má tu pravou ruku nějakou silnější. Má ji jako Pepek námořník. Asi jak on chudák Sárů pořád nadnáší. (Hlavně jí to nedávejte přečíst, protože by mě na nějakém příštím závodě určitě klofla. Má totiž šílené sebevědomí - určitě by řekla, že vlastně Evžena táhne.)

A Vláša. Je vůbec nějaký závod, od nejkratšího po nejdelší, který ještě neběžel? Anebo takový Štefan. Já ho vlastně ještě nikdy neviděl v civilu. Můžu dělat cokoli, ale vždycky, když ho potkám, je v běžeckém. On je takový běhocilonosič. A vždycky se směje. A vždycky mě nakazí běhocilem a smíchocilem. A takový Pavel? Právě za běhu přemýšlí, jestli se mu ozvou se startovním číslem na Spartathlon.

(PŠBPU č. 7 - Závod se koná na počest běžce Feidippida, aténského posla. Ten je znám především jako běžec nesoucí zprávu o vítězství Atéňanů nad Peršany z Marathónu do asi 40 km vzdálených Atén, kde údajně po vyčerpávajícím běhu zemřel. Historik Hérodotos, který žil v 5. století př. n. l., tedy nedlouho po bitvě u Marathónu, se však o této události nezmiňuje. Píše naopak o tom, že Feidippides byl v roce 490 př.n.l. vyslán do Sparty, aby její obyvatele požádal o pomoc v bojích s Peršany. Feidippides podle něj dorazil do Sparty den poté, co opustil Atény. Na základě tohoto tvrzení se do Řecka v roce 1982 vydalo pět příslušníků britské Royal Air Force, aby prozkoumali, zda je možné za den a půl tuto trasu o délce téměř 250 km zvládnout. Třem z nich se to podařilo v časech mezi 34 a 39 hodinami. Následujícího roku se konal první Spartathlon.)

Anebo Míša. Zase mě předbíhá...a pořád štěbetá...má závod jako výbornou příležitost dokonale si pokecat.

(PŠBPU č. 8 - V roce Míša Dimitriadi z vítězila na MS na 24 hodin v Katovicích s výkonem 244,232 m. Svým výkonem překonala svůj rekord ČR o 10 km a zároveň byla v historických světových tabulkách silničních závodů na 24 hodin na druhém místě)

Najednou mě ze zamyšlení vytrhl hluk. Nějací tři návštěvníci Stromovky vrávorají po trati. Nejspíš už taky něco uběhli.

Začali přemísťovat kužely, které oddělují spolu s páskou trať od diváků. Háží si s nimi. Stavějí je na hlavu a nesou pryč. Jeden vrhne. Berou barel na vodu pro závodníky a vrhají ho na střechu kadibudky. Snaží se ji převrhnout. Křičím na ně, ať toho okamžitě nechají. Staví se proti mně. V ruce mají nedopité lahve a rozžhavená cigára. Utíkám. Křičí na mě něco o blbečkovi. Křičí na mě obvyklá česká slova. Křičí na mě něco o závislosti. Na běhu. Tak nevím.

Zase slyším pod čepicí ten dotěrný hlásek: „Šleho, zastav se!“. A znovu. A zas. Pomyslím si, že to není tak špatný nápad.

A zrovna, když dělám poslední rychlé kroky, začne pršet.

Sundám si tedy na chvíli kšiltovku, zasyčí to a hned je mi líp. „Nepopojdeš!“ Moje máma vždycky říkala: „Pohyb je život!“

A pak přišla Ája.

Jako na zavolanou. Jako před dvěma lety, kdy jsem jako dokonalý lazar ležel, připojený sedmi hadičkami k životu, na JIPce. Teď to vím jistě. Nebýt jí - nejsem. Nevím, jak to dělá, ale přijde mi na pomoc vždycky v tu správnou chvíli. Přijde - a já to dám. Už 33 let.

Dostal jsem totiž zase ukrutnou chuť na pivo. V dalším kole na občerstvovače, kam mi ho postavila, do mě taky zasyčelo.

Co bych vám povídal. Pár koleček jsem ještě dal. Zdálo se mi, že už jich je asi milion sto. Když jsem k večeru proběhl dalším, zase držím v ruce praporek. Tentokrát žlutý. (Možná to bylo obráceně, možná byl nejdřív žlutý a pak oranžový, ale to si fakt přesně nepamatuji.) Dali mi ho dva pořadatelé.

To už jsem věděl od kamarádů, že ho držím za uběhnutí 100 kilometrů. Akorát jsem s ním už tolik nemával, protože se mi už ruka nějak špatně zvedala. I když to bolelo, zamával jsem ale pokaždé krásným vílám ve stanu v nejzadnějším rohu trati. Celé odpoledne a večer nám totiž krásně ze stanu hrály. Některé nástroje, na které vyluzovaly ty krásné zvuky, jsem vůbec neznal. Úplně nejvíc nejlepší bylo, že se mi ta hudba líbila čím dál víc. V každém kole. A ty víly taky. Když jsem pak předbíhal se zasněným úsměvem jednoho z očíslovaných, povídá mi: „Ty vole, vždyť ty medituješ!“ Tak nevím.

(PŠBPU č. 9 - děvčata asi hrála na tampury, sitáry, zobcové flétny ?)

Ještě jsem nějaké kolo uběhl.

Přišel večer. Návštěvníci Stromovky se pomalu začali trousit domů. A my pořád kroužili. Už už jsem začal svůj souboj s havětí v mozku zase prohrávat. Právě jsem probíhal cílem padesátého pátého kola. Řekla mi to má osobní slečna rozhodčí, když mi podávala do ruky další praporek. Tentokrát bílý. To vím určitě. Bylo na něm napsané číslo devět. Nejdřív jsem nepochopil, proč zrovna devítka. Pak jsem mrkl na prsa (sobě) a devítka tam byla taky. Aha.

Lidi tleskají. Mám praporek, tak zase zrychlím.

Svištím okolo ruin Šlechtovy restaurace – a ve stánku před ní vidím pípu. Za pípu stojí výčepní a právě vytáčí prvnímu ve frontě do sklenice blaho. Otáčím hlavu a slintám. (PŠBPU č. 10 – Pavlovův reflex)

Najednou se hlasitě ozve houkačka. Ze všech stran. Běžec přede mnou zařve: „Padla!“ a zastaví se. Běžkyně za mnou se zastaví. A ostatní taky. Všichni ukročí doprava do trávy, s námahou se ohnou a zapíchnou své bílé praporky držátkem do země. Připadá mi to jako dobrý nápad. Zastavím tedy také. Pak se došourám k trávě, nakláním se – a v tom mě zase něco kousne do zadku. A do stehén. A do ruky s praporkem taky. S velkou námahou zapíchnu svůj praporek s číslem devět do trávy. Ještě že zapršelo a země změkla. A potom se leknu. Že jsem ztratil kšiltovku. Mám totiž plné oči slané. Štípe to jako potvora a skoro nic nevidím. Sáhnu si na palici – ale kšiltovka je na svém místě. (PŠBPU č. 11 – už jsem mluvila s několika maratonci a ultramaratonci – všichni říkali, že se jim to stává také.)

My s čísly se otáčíme a šouráme se k místu startu. Vypadá to, jako když si pustíš zpomalený film. S každým si plácnu nebo podám ruku a křečovitě se na něj usměji. Gratuluji Ondrovi k super výkonu. Určitě vyhrál, protože mě předběhl aspoň milion třikrát. Proti nám kráčí dva mladíci a tlačí před sebou kolečko na tyčce. Nejdřív si myslím, že se stala nějaká dopravní nehoda. Jenže auta tu nejezdí a oni nemají kulaté čepice ani policejní uniformu. U každého zapíchnutého praporku se zastavují a zapisují číslo, které vidí na vršku tyčky. To jsem zvědavý, jaké číslo mi naměřili.

Scházíme se u převlékacího stanu. Zase si plácám s ostatními do dlaní. Zdá se mi, že všichni se od rána nějak scvrkli. Ája stojí opodál. A musí na mě čekat ještě asi půl hodiny. Než se převléknu. Já musím čekat ve stanu taky. Je tu pár židliček a lavic. Méně než závodníků. A nikdo si nedokáže vestoje sundat ponožky. Nevíme proč, ale všichni z toho máme mimořádnou legraci. Konečně se vybelhám kačením krokem ze stanu. Než začne vyhlášení, společně večeříme a pijeme, abychom tu scvrklost nějak vyhladili. Mimořádně nám taky chutná. A máme si co říct.

Obléknu si zelené tričko, na kterém je zepředu obrázek běžícího holohlavého pána a zezadu jeho slova:
NIC SE NEVYROVNÁ RADOSTI ZE SEBEPŘEKONÁVÁNÍ.
S.CH.

Říkám si, že to musel být moc chytrý člověk. Protože měl pravdu. Protože jsem byl v té chvíli (a ještě dlouho potom), jak říkala moje máma – „vysmátý jako lečo.“

A pak mne zavolali k tabuli s výsledky a pověsili na krk medaili. Krásnou. A Ája povídá: „Jak se teď cítíš?“ Odpověděl jsem: „Chce se mi čůrat“. Otočili jsme se a šli domů.

A to je asi tak všechno.

(PŠBPU č.12 - Včera odpoledne jsem v družině, kam chodím jako prdůch vypomáhat, začala tohle vyprávět jednomu stotřicetikilovému tatínkovi šedesátikilového třetáka, pro kterého si právě přišel. Chvilí ze slušnosti poslouchal, ale pak se na mne podíval spatra, ušklíbl se a povídá: „Nevím, proč mě tady zdržujete povídáním o tom, jak nějací blbečci běží v kuse dvanáct hodin. Vážená paní - čas jsou peníze! Za dvanáct hodin si vydělám tolik, že můžeme tady s mladým jít sedumkrát do kina na tři dé, pokaždý si dáme popcorn s colou a ještě mi zbude na umytí auta i s nanovoskem!“
Tak jsem mu popřála hezké chroupání, rozloučila se, vzala do ruky trekové hole a skrz les fofrem nabrala směr domů, kde už na mě čekala celá rodina s připravenou oslavou k mým osmaosmdesátým narozeninám...)

L . O . (M . Š .)